

Núm. 1268 - Any XXVI

Epoca Segona

24 de Juny de 1931

# Proletària

Número solt: 20 cènts.

Redacció i Administració:

Plaça Salmeron, 1  
PUIGCERDA

\*\*\* Setmanari polític d'afirmació catalanista republicana \*\*\*

## CONJUNCIÓ CATALANISTA REPUBLICANA DE DRETA

### Candidatura per a les Constituents

ELS NOSTRES CANDIDATS:

#### Carles Badia i Malagrida

Diplomàtic.—Ex-Subsecretari d'Hisenda.

Conseller Comercial de la Embaixada de la República Espanyola a París.

#### Josep Ayats i Surribas

Secretari general de la Confederació Gremial Espanyola.

Membre de l'Institut Nacional de Previsió.

#### Joan Estelrich i Artigues

Llicenciat en Filosofia i Lletres.—Editor.

Director de la Fundació Bernat Metge.

#### Santiago Masó i Valentí

Advocat.—Ex-Diputat a Corts.

Ex-regidor de Girona.

#### Joan Vallés i Pujals

Advocat.—Ex-Senador per Girona.

Ex-Conseller de la Mancomunitat de Catalunya.

Ex-President de la Diputació de Barcelona.

## A les dretes republicanes

Diumenge proper es decidiran els destins del nostre poble. Aquell dia, Catalunya, començarà a escriure la seva història; història lliurement volguda pels catalans i no imposada, com fins ara, pels altres. Cal doncs, que els catalans, votin als dictats de la seva consciència. Que no facin cas dels sentimentalismes del moment, sinó que tinguin present que d'aquestes eleccions n'ha de sortir el futur govern del poble.

Es indispensable que tothom capeixi que les Corts Constituents, no són unes Corts ordinàries; a les Constituents, hi han d'anar homes

## Dels altres

Parlant dels extremistes «La Vanguardia», diu:

... No sols pretenen que Espanya camini, sinó que a més exigeixen que corri, que salti, que brinqui i que voli. La República no els satisfà; volen totseguit el Soviet, la Repartidora o Les mil i una nit. I segons ells, no hem sortit d'una dictadura per entrar en un règim de democràcia i llibertat sota les lleis, sinó per caurer en una altra dictadura; la revolucionària.

I parlem clar; avui, a Catalunya, les corporacions oficials, els càrrecs de més responsabilitat i els llocs de comandament des de els quals més mal és pot fer a la cosa pública, estan plagats de visionaris...

... no hi haurà, a Catalunya quan menys, ni República, ni democràcia, ni Estatut, ni autonomia, ni ordre, ni res, si el nucli vital del nostre poble (classe mitja, burgesia i proletariat culte) no descarta igualment als retrògrades i als visionaris, agropant-se en torn de noves o renovades personalitats sortides del seu propi sí, que no somin ni amb el Kremlin ni amb el Escorial...

De «La Veu»

Com era de preveure, coneguts els antecedents immediats (eleccions de diputats provisionals a la Generalitat, eleccions municipals complementàries), els elements de l'Esquerra Republicana realitzen tota mena d'esforços per a entrebancar la propaganda electoral dels nostres amics arreu de Catalunya i per a coaccionar amb totes les formes de la violència la voluntat del cos electoral. A les comarques gironines es reproduïxen, en proporció més escandalosa que mai, els procediments més desacreditats dels temps del *fournierisme* i de la *Unión Monàrquica Nacional*. A Figueres, a La Bisbal, a Ribes de Freser, a moltes d'altres ciutats i viles, els elements de l'Esquerra Republicana han donat proves de llur intolerància. Tanta por tenen a la lliure expressió del

pensament d'altri i a la sincera emissió del sufragi que intenten impedir l'exercici dels drets i dels deures elementals de ciutadania amb els procediments més desacreditats del vell caciquisme?

Ofeuen greument el poble català si es pensen que amb aquests procediments aconseguiran aterrir el nostre poble.



## La República és de tots els Ciutadans

Una intensitat política vibra en cada ciutadà, en un desig de manifestar-se, com mai havia sentit.

Era general—no precisament en temps de dictadura—l'accentuació apolítica. Era una malura que lamentarem tots els que per damunt de contrarietats, no podiem satisfer-nos de laborar per Catalunya.

I ara, en vertader triomf de la democràcia, tothom creu en la conveniència de pronunciar-se en un o altre sentit.

Benvisgut siga aquest moment! És un ressorgiment franc, optimista, encoratjador. Que mai més, el pessimisme s'apoderi de tu, cos electoral! El dret de ciutadania, cantat abastament, pels defensors de les democràcies, ha triomfat bellament.

La República, únic règim que s'imposa, tenia arrels fondes a tota Espanya. Arrels que no sorlien a la superfície però, que vivien esplendoroses en el fonament de tothom.

En l'ample front del ciutadà brilla un esclat de triomf, de vida alliberada.

Aquella lassitud és foragitada per la màxima dignitat, i sembla reviure aquell nervi del català pròpia a la conquesta.

Cal, però, que tothom es faci càrrec que l'alliberament compren a tothom, que no és patrimoni d'una exclusiva el gaudi de l'hora present.

Es lamentable aquesta campanya sorda a profit d'unes extremes esquerres, que no representen en l'actualitat, sinó un sector de la lluita. No és patrimoni de ningú la República, aquesta és de tothom.

El primer revolucionari—paraula màgica actual—fou un conservador, ex-ministre del règim caigut: fou Sanchez Guerra. Qui negarà l'emoció d'aquell acte al Teatre de la Sarçuela de Madrid! Fou aquell moment, quan la monarquia espanyola sofrí la primera empenta, i d'allí, vingueren manifestacions populars; altres polítics que es pronunciaren més radicals que Sanchez Guerra i més tard el pacte de Sant Sebastià i així sumant «revolucionaris» fins a la manifes-

eficients, homes especialitzats, que posin els seus coneixements tècnics i professionals al servei del Govern, que actualment, és posar-los al servei del poble. Gairebé ens atrevim a afirmar que els oradors,—oradors solsament—hi faran més nosa que servei.

¡Hi han tantes coses a renovar, a reconstituir, a crear de nou!  
La bona fe de molts creu que a les constituints, només s'hi tractarà de la Constitució. I és que no recorden, que les realitats del moment, les realitats de cada dia,—que són la vida dels pobles—com la salut ho és dels individus—passaran a primer pla. Tan a primer pla com la mateixa Constitució, perquè és una il·lusió creure que un poble pot viure només de lleis polítiques.

En realitat, una Nació, és principalment, una estructuració econòmica i col·lectiva dels interessos de tots els ciutadans, que ha d'ésser regida per lleis polítiques adequades. Però, fins ara, no s'ha vist mai que les lleis d'un Estat siguin creadores d'una riquesa, ni d'un benestar social. El que fan, el que han de fer, és endegar i distribuir socialment la riquesa pública, filla de l'esforç individual.

Per això, subscriptors i amics, ens permetem recomanar-vos la candidatura catalanista-republicana de dreta, perquè creiem que els homes que la componen són els més competents, els més ben preparats i els que representen més directament a tots els catalans de les nostres comarques, que essent catalanistes i republicans són aimants també de l'Ordre, del Progrés Social i de la Riquesa Pública.

Recordem-nos que les nacions més lliures del món són precisament les de més riquesa pública. On no hi ha una Economia florent, unes Finances estables i una propietat ben garantida, no hi pot haver ni Llibertat ni Cultura.

---

El bon elector vota a primera hora.

El bon elector porta la papereta a la butxaca i no la treu si no és per a tirar-la a l'urna.

El bon elector no accepta discussions. Vota segons la seva consciència i prou.

---

tació capdal de Galan i Garcia Hernandez.

La Història d'Espanya, diu clarament, —història de l'humanitat més bé—que tot ho sopeditem a qui llenci la primera pedra. Un esperit de conspirador de «café» és el prototipus espanyol; li cal, no iniciar la lluita, sinó, seguir-la. No aixecar bandera, sinó, ajudar-la a sostenir.

Per tant, no és precisament els extremitats, ni els esquerrans menja-capellans, els que poden apuntar-se l'exclusiva; ans bé, tota la civilitat dreta i esquerra que ha cooperat al triomf.

Cal que, a la consciència de cada ciutadà, hi hagi un desig de cooperació a la causa republicana i que ningú femi, ni el preocupi la campanya d'exclusiva que s'inicia arreu d'Espanya.

Aquesta campanya, és una campanya electoral, de manera que no té altre ob-

jecte que demostrar que, qui no és extremista, que no és d'una esquerra rabiosa, és senzillament amic del règim caigut. És aquest, un senzill mirallet de caçar aloses, simplement pueril.

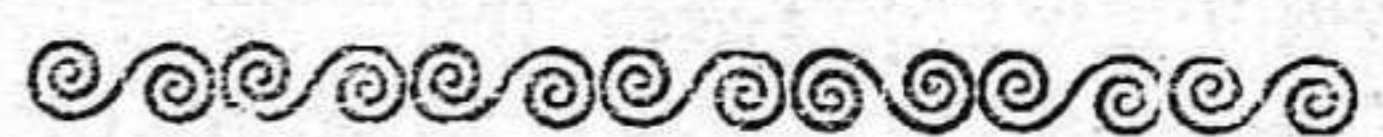
Tothom, dretes, centres i esquerres, poden ésser republicans i que no els distància sinó un matíç.

Cal que el cos electoral sàpiga complir dignament, defensant el matíç que cregui més just, i que pensi, que no existeix ni exclusiva, ni triomfador individual.

La República és de tots els ciutadans.

J. GUITART

Barcelona, Juny 1931



El millor motor elèctric: "SIEMENS"

En REGUANT us el proporcionarà



# PROPIETARIS RURALS

Diversos elements defensors d'idees extremistes recòrren els pobles predicant-els-hi el repartiment de les propietats. Vosaltres, propietaris rurals d'aquesta Comarca, cal que mediteu sobre la gravetat d'aquest fet.

Penseu que la província de Girona, essent una de les menys extenses d'Espanya, ja que té 5864 quilòmetres quadrats (i sols en queden vuit de més petites que ella), conté **52.000 propietaris rurals**. Es a dir, que aquells 5.000 quilòmetres de terra estan repartits entre 52.000 famílies.

La província de Sevilla, en canvi, que té 14.062 quilòmetres quadrats (i sols en queden deu que en tinguin més) conté **700 propietaris rurals**. Es a dir, que aquells 14.000 quilòmetres de terra estan repartits sols entre 700 persones.

Vol dir això que aquí gairebé tothom és propietari i que en aquesta qüestió trascendentalíssima de la propietat ja s'ha realitzat l'ideal de la major difusió que persegueixen tots els que volen que aquell dret alcansi i aprofiti a tota la societat i no sols a uns quants afortunats.

Aquests 52.000 propietaris de les comarques gironines no poden votar més que la candidatura de la

**Coalició Catalanista Republicana de dreta**

Aquesta candidatura és la major garantia de què el dret de la propietat, en la forma que existeix en aquestes comarques, serà respectat.

## Questions Obreres

El senyor Governador diuen que és a fer eleccions. Jo, personalment, no hi tinc res a dir, però, em sembla que abans hauria pogut donar instruccions precises i concretes al Governador interí, sobres els doscents obrers d'aquí Puigcerdà que tenen el seu treball a França.

Es un assumpte senzillament lamentable, incomprendible, que tots aquests obrers es vegin obligats a passar únicament pel pont de Bourg-Madame. Ja seria hora que les Autoritats es recordessin, que hi ha obrers que després d'ha-

ver treballat tot el dia, per anar a dormir a casa seva, o sigui aquí Puigcerdà, es veuen obligats a fer una volta d'uns quilòmetres.

La policia sembla que compleix ordres donades; els carrabiners, diuen lo mateix; el Governador, dona excuses; el Ministre, com que ni deu saber on cau Puigcerdà, no és fàcil que compregui aquesta aberració, aquesta injustícia, amb que es tracta aquests grups d'obrers

Ja seria hora, de que això s'acabés. Nosaltres sabem que l'Alcalde de Puigcerdà, fa tots els possibles per arranjar

aquest assumpte. Però, ens fa també l'efecte, que entre unes Autoritats i altres, es treuen els ma's de caps de sobre i passa un dia i altre obligant als obrers a començar a dubtar de les ganes de volguer arreglar aquest assumpte.

Nosaltres recomanaríem a l'Alcalde, que posés uns telegrams al Ministre de la Governació demanant autorització per a establir una carta de treball per cada obrer i que fós vàlida només per La Cerdanya, però per tots els camins que condueixen a França.

A nosaltres ens sembla que la primera autoritat de Puigcerdà, és l'Alcalde, i que aquest s'hauria d'imposar a les ordres burocràtiques d'uns i altres.

No tenim cap dubte, que tot el poble es posarà al costat de l'Alcalde, perquè és de justícia, donar facilitats als que es guanyen la vida com poden. Millor dit: crec que l'Alcalde té l'obligació d'arranjar aquest assumpte passant per sobre de tot.



Les darreres novetats en electricitat  
Les millors marques de bombetes  
us les proporcionarà En REGUANT  
Carrer de la Llibertat, 3 :::: PUIGCERDA



## NOTICIARI

El Comitè en la Cerdanya de la Conjunció Catalanista Republicana de Dreta ha enviat el següent telegrama:

«Ministre Governació - Madrid - Elevem a V. E. la nostra enèrgica protesta per violències grups extremistes aquesta comarca que impideixen reunions públiques propaganda candidatura catalanista republicana de dreta stop lamentem notificar-li que llibertat ciutadana ha desaparegut del Pireneu Català. - El Comitè de la Cerdanya.»

i de l'Oficina Electoral Central de Girona, n'ha rebut aquest altre:

«Prego a tots els amics de la comarca no es deixin impressionar pels fets deplorables ocorreguts a Ribes i que tin-

# GRESHAM

Compañía Inglesa de Seguros sobre  
la Vida y Rentas Vitalicias

FUNDADA EN LONDRES HACE 82 AÑOS.

ESTABLECIDA EN ESPAÑA HACE 48 AÑOS

Las RESERVAS MATEMÁTICAS correspondientes a los Seguros que tiene en vigor en España alcanzaron en 31 de Diciembre de 1929, según consta en su Balance, la importante cantidad de PESETAS 29.439.196 cuya suma, como consta en la Inspección General de Seguros y Ahorros se halla TOTALMENTE DEPOSITADA EN ESPAÑA, e invertida INTEGRAMENTE en VALORES ESPAÑOLES

Pedid datos de sus interesantes  
combinaciones a la Delegación de

**JUAN MORENO**

Carretera de Ribas, 37  
RIPOLL

(Anuncio autorizado por la Inspección General de Seguros y Ahorros)

guin confiança en les garanties que promet el Govern, i sobretot en el seny del nostre poble. Prego també a tots que extremiu mesures de prudència, evitant tot acte de represàlia i hostilitat i donant exemple de respecte a la llibertat dels altres, com cal a veritables demòcrates i republicans. —CARLES BADIA.

### Centre Tècnic Administratiu

baix la direcció de personal titular

Peritacions y plans de finques  
Tramitació d'expedients, etc.

DIRECCIÓ:

F. DE LA HIJA

PUIGCERDA

Telèfon. 77

—Continua fent-se sentir la calor i la terra marca mes sed cada dia. Tot i que el cel es veu tacat per núvols, la pluja no arriba. La diada d'ahir, dimarts, a la migdiada, marcava tempesta, però el vent aclarí de nou el cel i no caiguèren mes que unes poques gotes.



Voleu estar satisfet de la vostra instal·lació elèctrica?

Feu-la fer per En REGUANT



—Amb motiu de la revetlla de Sant Joan el barri de la Baronia celebrà una bonica festa en la qual assistí molta concurrència. Durant el sarau es ballaren alguns balls sorpresa que divertiren molt. La festa durà fins a hora avançada i el públic es retirà molt satisfet. Per la

nostra part felicitem als organitzadors que bé s'ho mareixen.

—A hores d'ara, res podem dir del Roser. Sembla talment que hagi de passar desapercebut. El tenim ja a sobre i no es parla ni d'envelat ni d'orquestra.

## Temporada d'Estiu

ACURATS SERVICIS  
TALLADA DE CABELLS  
A LA MODERNA  
ONDULACIONS I TINTS

Adresseu-vos a

**LEOCADIA BARRINAT**

Carrer Miquel Bernades, 18

—El nostre bon amic Benet Cotxet, a càrrec del qual corre l'explotació de l'Estany, ha posat al servei públic tres noves barques que, amb les velles que hi havien fan sis. Aplaudim l'idea del senyor Cotxet i li desitgem una bona temporada.

## EDICTO

En mèrits del judici declarativo de menor cuantia seguit en este Juzgado por Don Buenaventura Solsona Casanovas contra los ignorados herederos o herencia yacente de Don Isidoro Pedraza y de la Pascua, se sacan a primera y pública subasta por término de veinte dias los siguientes bienes:

1.<sup>a</sup>—Un campo llamado del Racotse, situado en término de Rigolisa, distrito municipal de esta villa, de cabida 30

áreas 42 centiáreas o lo que contenga dentro de sus linderos que son al Este campo de Cosme Jaime Carcereny, al Sur la acequia pública, al Oeste, campo de Doña Elisa Ramonacho y Olivier y al Norte con camino de Urr, valorada en mil quinientas pesetas.

2.<sup>a</sup>—Otro campo llamado Feixa del Palancó, en término de esta villa, de unas 58 áreas, que linda por Oriente con camino de Urr; al Mediodia y Poniente con campo de los derecho-habientes de Don José Deulofeu y al Norte con campo de los herederos de Don Joaquín Zulueta. Valorada en dos mil quinientas pesetas.

El acto del remate tendrá lugar en la sala-audiencia de este Juzgado de primera Instancia el día veintiocho de Julio próximo y hora de las doce de su mañana, bajo las siguientes condiciones:

a) — Los títulos de propiedad de los bienes estarán de manifiesto en Secretaría y con ellos deberán conformarse los postores sin derecho a exigir otros y hallándose la titulación suplida por la certificación del Registro de la Propiedad

b) — Para tomar parte en la subasta deberán los licitadores consignar previamente en la mesa del Juzgado o en el establecimiento público destinado al efecto una cantidad igual, por lo menos, al diez por ciento de los tipos de tasación.

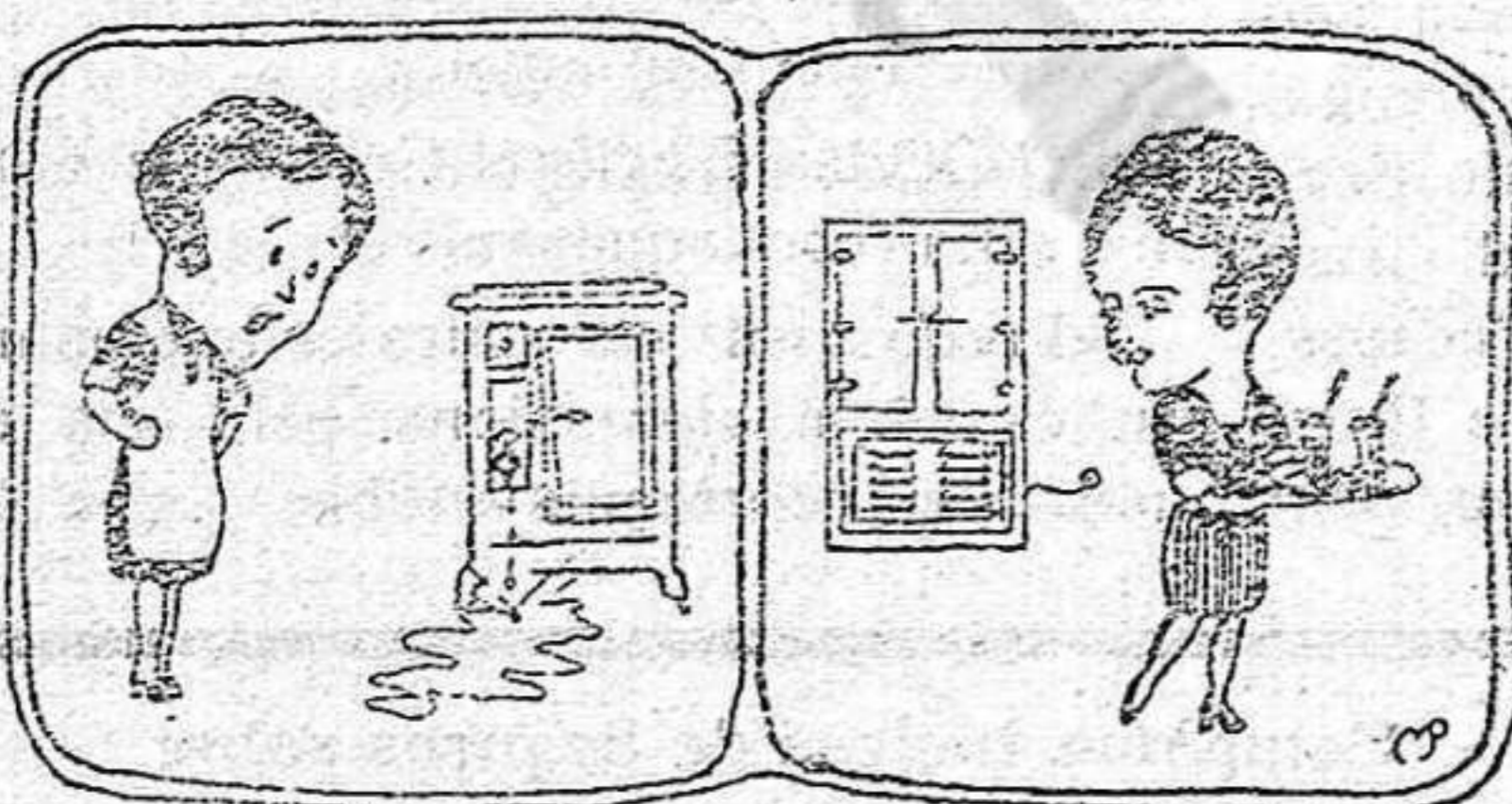
c) — No se admitirá postura alguna que no cubra las dos terceras partes de los tipos de valoración.

Dado en Puigcerdá a veintidos de Junio de mil novecientos treinta y uno,

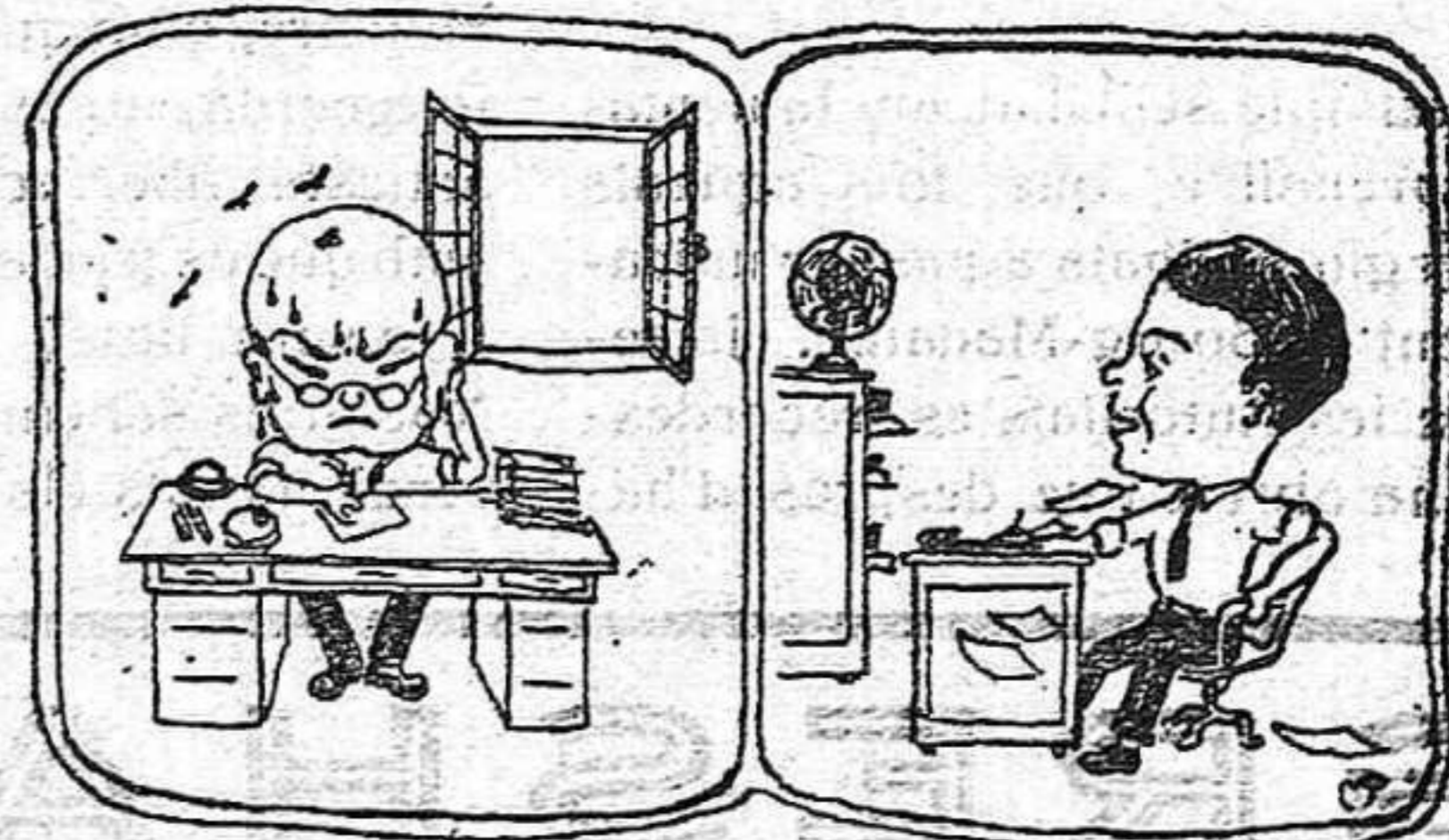
Mariano Iscla - Ante mí: Miguel Serrano.

Gráficas Ceretania - Puigcerdá

## Com defensar-vos de les molèsties de l'estiu?



Amb una NEVERA ELÉCTRICA, que us facilitarà la conservació dels aliments, proporcionant-vos gel per a la preparació de begudes refrescants.



Amb un VENTILADOR ELÉCTRIC, que us ajudarà en el treball i us farà més agradable el vostre descans.

Demaneu informes a les nostres oficines:

**“Energía Eléctrica de Cataluña, S. A.”**

PUIGCERDÀ: Espanya, 7

VICH: Verdaguer, 14 i 15

**BANC COMERCIAL DE BARCELONA**

CAPITAL: 25.000.000 de pessetes, totalment desemborsat  
 Casa Central: BARCELONA. Passeig de Gràcia, 3 i 5

**SUCURSALS I AGENCIES:**

Amposta, Arbós, Badalona, Berga, Figueres, Gandesa, Girona, Granollers, Igualada, Inca, Lleyda, Manacor, Manresa, Montblanch, Mora d'Ebre, Morrell, Olot, Palma de Mallorca, Port-Bou, Puigcerdà, Ripoll, Sant Feliu de Guíxols, Santa Coloma de Farnès, Santa Coloma de Queralt, Seu d'Urgell, Tarragona, «Tarragona-Bolsín», Tàrrega, Torredembarra, Tortosa, Valls, Vendrell, Vich i Vilaseca

**Totes les Operacions de Banca i Borsa**

Comptes corrents comercials al interès de  $2\frac{1}{2}\%$ , a la vista  
 Imposicions a rèdit al interès de  $3\%$  a 30 dies termini

» » » »  $3\frac{1}{2}\%$  a 3 mesos termini  
 » » » »  $4\%$  a 6 mesos termini  
 » » » »  $4\frac{1}{2}\%$  a un any

**Servei de la Secció d'Estalvi**

S'abonen interessos a raó del  
 $4\%$  anual, en les llibretes a disposició, i  
 $4\frac{1}{2}\%$  anual, en les llibretes a venciment l'any.

Cambres Blindades amb Compartiments de Lloguer

\*\*\*\*\*

**AGENCIA A PUIGCERDÀ:**

Carrer Llibertat, 16      Telèfon, 81

**HOTEL****Terminus****TOT CONFORT**

Dayant l'Estació del Transpirenenc  
 Meravelloses vistes panoràmiques  
 Cuina excel·lent - Servei acurat  
 Habitacions Esplèndides

PREUS RAONABLES

**RIGARD ALTIMIRAS**

Telèfon, 8 - PUIGCERDÀ

**DECORATS I TREBALLS  
LLISOS DE GUIX**

Encanyisats ordinaris

Encanyisats metàlics "SIMPLEX"

els més bons i pràctics

Tots els enguixats són acabats amb guix blanc superior

PREUS MÒDICS

Per encàrrecs:

**MARCELI FUXET**

BOURG-MADAME

 **Débiles** tomad el acreditado  
**Elíxir Callol**  
 que da Vida y Juventud      Es } rápido científico agradable

**AVENIDA  
SCHIERBECK****Venta de Chalets**

Pago a plazos y al contado

Construcciones a gusto del comprador o ya edificadas

Razon:

MIGUEL PONS Procurador  
Puigcerdá

Gran Hotel - Restaurant

← **TIXAIRE** →

PUIGCERDA

Reformado completamente

Calefacción Central  
en todas las dependencias del Hotel  
Cuartos de baño y ducha

Gran confort

Luz eléctrica - Garage

Autómnibus del Hotel a todos los trenes

Libertad, 3

Teléfono, 24

Almacén  
de  
Materiales  
de Cons-  
trucción

CEMENTOS

YESO

CAL HIDRAULICA

AZULEJOS

ETC. ETC.

FRANCISCO  
BARNOLA

Rambla del Casino

PUIGCERDA

Peluquería

para  
Señoras

Salón especial en el primer piso



Tinturas ☉ Ondulaciones

Perfumes ☉ Manicura

ESPECIALIDAD EN EL CORTE  
DEL CABELLO A LA GARÇONNE

AMADEO  
MARTI  
BOURG-MADAME

Anónima

**Alsina = Graells** de A. T.

Despacho Central del F. C. Trans-  
pirenaico de Ripoll a Puigcerdá

⊕ **PUIGCERDA** ⊕

En el citado D. C. y para mayor comodidad de los viajeros se  
facilitan billetes combinados con destino a las estaciones siguientes:

**Alp**      **Ribas**      **Ripoll**      **Vich**  
**Torelló**      **Manlleu**      **Barcelona**